

Konkursa „Zaļākā klase” III kārtas jautājums 5. – 8. klašu grupai: Nosauciet vismaz piecus veidus kā savās mājās un/vai skolā var ietaupīt ūdeni.

Skolēnu iesūtītie padomi

Visā mājā:

1. Nomainiet, salabojiet vecos pilošos krānus un bojāto santehniku.
2. Pēc katras ūdens paņemšanas reizes kārtīgi aizgrieziet krānu.
3. Sekojiet līdzi un rūpējieties par ūdens iekšvadu sistēmu.
4. Grīdu mazgāšanai izmantojiet ūdeni, kas izkausēts no sniega un lietus ūdeni.
5. Ņemiet ūdeni no akas.
6. Izrociet aku.
7. Dzeriet ūdeni no avota.
8. Uzstādiet ūdens skaitītājus.
9. Izolējiet caurules – siltumizolēšana var ietaupīt gan enerģiju, gan ūdeni.
10. Izlieciet atgādinājums par krānu aizgriešanu un ūdens taupīšanu.

Vannas istabā un tualetē:

11. Samaziniet skalojamās kastes ietilpību (piemēram, katrā tualetes ūdens bākā ielieciet ķieģeli vai divu litru ūdens pudeli).
12. Savāciet spainī ūdeni, kas iztek, piemēram, mazgājot rokas. Šo ūdeni izlejiet tualetes skalojamajā kastē.
13. Lietojot tualeti, izvēlieties pareizo ūdens nolaišanas režīmu.
14. Veļas mašīnu izvēlieties tādu, kas tērē mazāk ūdeni.
15. Mazgājiet veļu, tikai tad, kad ir pilna veļas mašīna.
16. Ja netīrās veļas nav daudz, mazgājiet to ar rokām.
17. Mēģiniet pēc iespējas mazāk smērēt drēbes, lai tās nebūtu tik biežo jāmazgā.
18. Mazgājot veļu ar rokām, nedariet to zem tekoša ūdens, bet gan bļodā.
19. Pievienojiet tikai tik daudz veļas pulvera, lai pēc tam nav jāskalo desmit ūdeņos.
20. Neskalojiet veļu tekošā ūdenī. Šim nolūkam labāk izmantojiet ar ūdeni pielietu bļodu vai vannu.
21. Mazgājieties dušā ne vannā – tas ir ekonomiskāk.
22. Ja mazgājieties vannā, tā nav jāpielej pilna.
23. Saīsiniet dušā mazgāšanas laiku.
24. Ejiet dušā nevis katru dienu, bet katru otro dienu.
25. Mazākos bērnus variet mazgāt kopā.
26. Vannā izlietoto ūdeni pārsūknējiet tvertnē un lietojiet kā tualetes ūdeni.
27. Variet peldēties dīķa āliņģi un taupīt krāna ūdeni, ja esiet norūdīts.
28. No rīta paskraidiet pa sniegu basām kājām, nevis ejiet kontrastdušā.
29. Vasarā biežāk peldaties.
30. Dušas laikā stāviet bļodā – šo ūdeni vēlāk variet izmantot tualetes poda satura aizskalošanai.
31. Skolā roku mazgāšanai neizmantojiet tekošu ūdeni, bet gan no speciāli pierīkotām mazajām bāciņām, no kurām ūdens tek lēnāk.
32. Aizgrieziet krānu, kamēr tīriet zobus.
33. Aizgrieziet krānu, kamēr ziepējaties dušā.
34. Aizgrieziet krānu, kamēr ziepējiet rokas.
35. Mazgājiet rokas bļodā.
36. Tīrot zobus, ielejiet skalojamo ūdeni glāzē, neteciniet veltīgi ūdeni izlietnē.
37. Ūdeni, kurā mazgāti mati vai drēbes, izmantojiet vēlreiz grīdas uzkopšanai.

38. Vannas istabā uz krāniem uzlieciet uzgaļus-smidzinātājus – tie palīdz samazināt ūdens patēriņu.
39. Iegādājieties tādas santehnikas iekārtas, kas ekonomē ūdeni: tualetes poda skalojamo kasti ar ekonomisko režīmu, ekonomiskās klases veļas mašīnu.
40. Uzstādiet ūdens krānus ar kustību sensoriem.
41. Roku mazgātnei pierīkojiet krānu ar aeratoru, tādējādi ietaupīsiet līdz 80 % ūdens.
42. Dušās lietojiet efektīvus viensviras vai ar termostatu aprīkotus jaucējkrānus.
43. Iegādājieties jaunus ūdens maisītājus, kur siltais ar auksto ūdeni samaisās, un nav nepieciešams atgriezt katru krānu atsevišķi un gaidīt noteikto temperatūru.
44. Vannas istabā pie rokas turiet tukšu spaini. Ja ilgi jāgaida, līdz sāk tecēt karstais ūdens, notecināto ūdeni izmantojiet poda noskalošanai vai istabas augu laistīšanai.
45. Mazās vajadzības iemācieties noskalot ar šļakatiņu, nevis šļācienu.

Virtuve

46. Mazgājiet traukus, neturiet visu laiku atvērtu krānu.
47. Mazgājiet traukus bļodā vai aiztaisītā izlietnē.
48. Traukūdeni izmantojiet tualetē.
49. Tad, kad mazgājiet traukus, krānu neatgrieziet līdz galam, lai samazinātu ūdens padevi.
50. Piedegušās pannas un katlus pirms mazgāšanas izmērcējiet, nevis turiet zem tekoša krāna, līdz atberziet piedegumus.
51. Trauku mazgāšanā izmantojiet sodu, nevis ķīmiskos līdzekļus, jo daudz ūdens tiek izmantots trauku noskalošanai, lai ķīmiju dabūtu nost no tiem.
52. Kad mazgājiet traukus, neteciniet visu laiku ūdeni – aizgrieziet to tad, kad tīriet traukus ar lupatiņu, un atgriez tad, kad trauks ir jānomazgā.
53. Dārzeņus vai augļus mazgājiet bļodā, lai pēc tam ūdeni varētu izmantot puķu laistīšanai un tas lieki netecētu no krāna.
54. Traukūdeni izlejiet komposta kaudzē, ar skalojamo ūdeni aplejiet puķes.
55. Neatkausējiet saldētos produktus zem tekošas ūdens strūkļas, laikus tos pārlieciet ledusskapī vai ārā.
56. Bez vajadzības neteciniet ūdeni virtuvē un vannas istabā.
57. Kad katlā kaut ko vārīsiet, tajā nelejiet vairāk ūdens, nekā nepieciešams, ikreiz to nepielejiet pilnu.
58. Ēdiena pagatavošanai, it īpaši dārzeņu un kartupeļu vārīšanai, izmantojiet minimālu ūdens daudzumu, tā lai ūdens būtu tikai nedaudz virs tiem.
59. Uzlieciet vāku, lai ūdens vārīšanas laikā neizgaro.
60. Gatavojot ēdienu, izmantojiet traukus, kuros var vārīt bez ūdens vai tas nepieciešams minimāli.
61. Izlietņu un vannu notekūdeni izmantojiet atkārtoti, un gada laikā varēsiet ietaupīt līdz 18 000 litriem ūdens.
62. Speciāli vairākas reizes nevāriet ūdeni, jo tas izgaro.
63. Tēju dzeriet visi reizē, lai ūdens nav jāvāra vairākkārtīgi.
64. Ja karstais ūdens paliek pāri, ielejiet to termosā.
65. Nedzeriet ūdeni no krāna, bet iepildiet to traukā
66. Glāzē ielejiet tik ūdens, cik izdzersiet.
67. Ja vēlaties aukstu dzērienu, tad turiet dzēriena krūzi ledusskapī, nevis katru reizi teciniet ūdeni no krāna, līdz tas kļūst ledaini auksts.
68. Vienmēr izdzeriet visu tēju, nevis lejiet to izlietnē.
69. Trauku mazgājamo mašīnu darbiniet tikai tad, kad tā pilna.

Automašīna

70. Mazgājiet automašīnu paši, nevis auto mazgātuvēs.
71. Automašīnu mazgājiet ar spainī iesmeltu ūdeni nevis no ūdens šļūtenes.

72. Mazgājiet mašīnu uz zālāja, tā vienlaicīgi nomazgāsiet mašīnu un palaistīsiet zālāju (nelietojot mazgāšanas līdzekļus).
73. Ja tomēr izmantojiet mašīnu mazgātavas, tad dodieties uz tādām, kuras attīra un izmanto ūdeni atkārtoti.

Istabas augi un dārzs

74. Dārza, puķu laistīšanai vasarā uzkrājiet lietus ūdeni, ziemā – sniega.
75. Istabas puķes laistiet ar notekūdeņiem vai ūdeni, kurā vārītas olas.
76. Ja dzīvojiet zemē ar sausāku klimatu, dārzam izvēlies augus, kas piemēroti tādām klimatam un mazāk jālaista.
77. Atkausējot ledusskapi, nemetiet laukā ledus gabaliņus, bet lieciet tos apkārt istabas augiem podos.
78. Nelejiet laukā jūsu mājdzīvnieka neizdzerto ūdeni, bet aplejiet ar to kokus vai krūmus savā pagalmā, dārzā.
79. Mazgājiet savu mājdzīvnieku pagalmā uz zālāja, kur nepieciešama laistīšana.
80. Noregulējiet smidzinātāju tā, lai tas laistītu tikai zālāju, nevis ietvi, ielu un ceļus.
81. Laistiet zālājus un dārzus agri no rīta vai vakaros, kad gaisa temperatūra ir zemāka, jo tas mazina ūdens iztvaikošanu.
82. Izmantojiet slotu nevis šļūteni, lai notīrītu piebraucamos ceļus vai ietvi, tādējādi ietaupīsiet ūdeni.
83. Pirms zālāja vai dārza laistīšanas ar lāpstas vai kapļa palīdzību pārbaudiet sakņu zonu. Ja zeme ir vēl mitra ~ 2 cm, tad augsne vēl satur pietiekami daudz mitruma.
84. Laistot pagalmu ir jāskatās, lai tas nepārplūst.
85. Laistiet zālāju tikai tad, kad tas patiešām ir nepieciešams.
86. Baseina mazgāšanas ūdeni izmantojiet zālāja, krūmu vai apstādījumu laistīšanai.
87. Vasarā zālāju laistiet tikai katru piekto vai septīto dienu.
88. Ūdens smidzinātājus izmantojiet lielām platībām, bet mazākas laistiet ar lejkannu.
89. Izmantojiet smidzinātāju, no kura ūdens krīt lielām lāsēm, jo daudzas mazās lāses iztvaiko gaisā pat nesasniedzot zemi.
90. Smidzinātājam ierīkojiet lietus sensoru, lai tas nesāk smidzināt lietus laikā.
91. Stādiet kokus un krūmus rudenī, kad gaiss ir vēsāks un biežāk līst lietus.
92. Aplieciet apkārt augiem slāni organiskās mulčas. Tā ilgāk saglabās mitrumu un ietaupīs laiku, naudu un ūdeni
93. Noregulējiet savu zāles pļāvēju uz augstāku līmeni, jo ja zāles stiebrīni ir garāki, nevis nogriezti līdz pat zemei, tie labāk mitrina augsni.
94. Laistiet augus tikai nepieciešamības gadījumā. Lielākā daļa augu iznīkst no pārilaistīšanas nekā no nelaistīšanas.
95. Koku un krūmu laistīšanai izmantojiet pilēšanas caurules zemē, kas novada ūdeni tieši uz saknēm, lieki netērējot ūdeni.
96. Laistiet augus pamatīgi, bet ne bieži. Tā jūs palīdzēsiet saknēm labi augt un būt izturīgām pret sausumu.
97. Stādiet augus ar vienādām ūdens laistīšanas prasībām tuvumā, lai izvairītos no vienu augu pārilaistīšanas un citu novīšanas.
98. Izvēlieties dārzam tādus augus, kas neprasa daudz mitruma un biežu laistīšanu.

Citi

99. Nepērciet bērniem rotaļlietas, kas nepārtraukti jāpiepilda ar ūdeni, lai tās darbotos.
100. Nelejiet laukā akvārijā nomainīto ūdeni, bet izmantojiet to istabas augu laistīšanai.
101. Ūdeni variet taupīt, to nepiesārņojot.
102. Neķēpājiet tāfeli, lai nav tik bieži jāmazgā.